

Budget 2012, Gröna sköna Tyresö

Det övergripande målet för planering, budget och beslut inom all kommunal verksamhet ska bidra till långsiktigt hållbar utveckling. För detta krävs ett nytt perspektiv som prioriterar hållbarhet och lycka istället för ett ensidigt ”ekonomiskt tillväxtperspektiv”. Ekonomi betyder hushållning, och det vi allra mest måste hushålla med är vårt naturkapital. 21 augusti 2010 inföll Earth Overshoot Day (den ekologiska skuldens dag), dagen då mänskligheten började leva bortom gränsen för vad det ekologiska systemet tillåter. Föregående år inföll denna dag 25 september. Klimatförändringarna är ett tydligt exempel på konsekvenserna av vår ohållbara livsstil. Avskogning, minskad biologisk mångfald, utfiskning och vattenbrist är andra. Resten av året skuldsätter vi systemet och överutnyttjar naturkapitalet, samtidigt som vi ökar på avfallsmängden. På mindre än 8 månader använder vi ekosystemtjänster som det tar jordklotet 12 månader att skapa. 1986 överskreds gränsen för vad jorden tål för första gången och överuttaget ökar succesivt och vi närmar oss nu en ekologisk katastrof.

Parallellt med den så kallade ”tillväxten” (växande BNP) ökar vår ekologiska skuld. Vi använder gemensamt sparkapital i stället för att leva på räntan. Vi tar ifrån kommande generationer – ett uttag som blir allt svårare att betala tillbaka. Sveket mot våra barn och barnbarn, mot oss som lever här idag – där de allra mest utsatta drabbas hårdast – och sveket mot andra arter som utrotas i en allt snabbare takt, kan vi i Miljöpartiet inte acceptera. Ett kritiskt förhållningssätt till idén med ständigt växande BNP är nödvändigt – att fiska ut hav och skövla regnskogar ger kortsiktiga finansiella vinster, men ingen reell tillväxt. Tvärtom! Att spekulera i pengar, upphandla till allt lägre priser, importera från frihandelszoner och länder som suger ut människor och natur, tillåta barnarbete, sälja ut våra gemensamma tillgångar ger ingen välfärd. Att tro att marknaden kan lösa gemensamma problem och lämna till spekulanter och börshandlare att utifrån kortsiktiga vinstmotiv besluta över vår framtid är något som alla levande varelser får betala för. Sårbarhet, minskad offentlig insyn och minskat demokratiskt inflytande är några av följderna.

Vi skärper Tyresös klimatarbete

FNs klimatpanels mål är att undvika att jordens dygnstemperatur stiger mer än 2 grader, eftersom klimatförändringarna bedöms bli ohanterbara om temperaturen stiger ytterligare. Redan nu märks effekterna av klimatförändringarna och mest i de områden där människor bor som bidragit minst till utsläppen. EU, liksom Sverige på nationell och regional nivå, och även Tyresö har satt upp mål om utsläppsminskningar. Men det räcker inte att anta mål – som dessutom är för låga – på hög nivå, utsläppen är lokala och det är på den lokala nivån mycket av klimatarbetet måste ske. Kommunerna är avgörande länkar när överenskommelserna ska förverkligas. Många svenska kommuner har länge haft ett strategiskt och konkret klimatarbete, med antagna mål om minskade utsläpp. Tyresö har tyvärr tappat många år av nödvändigt klimatarbete, men vi ser nu att den borgerliga majoriteten vaknat ur sin törnrosasömn och höjt ambitionerna.

29 maj 2011 skrev brittiska tidningen Guardian att koldioxidutsläppen nu är rekordhöga, att de aldrig har varit så stora som nu. Bakom uttalandet står Faith Birol, ekonom vid OECD-ländernas energirådgivare IEA. Världsekonomin återhämtning 2010 sammanföll med en rekordstor ökning av utsläppen, enligt IEA:s ännu opublicerade beräkning. Enligt Birol är målet att begränsa temperaturökningen till högst två grader troligen bara en "trevlig utopi".¹

Miljöpartiet ser med oro inför framtiden och höjer ambitionerna ytterligare i vår budget. Under förra mandatperioden presenterade vi strategier och åtgärdsförslag som allt som oftast negligerades av att den moderatledda majoriteten. Klimatproblemet angår oss alla och är för avgörande för att låta partipolitik och maktpolitiskt spel stå emellan. Nu har vi både antagit en klimatstrategi och en policy för hållbar upphandling, vilket vi också tidigare föreslagit. Det är ett rejält kliv framåt. Dock får det inte stanna vid ord, utan måste till konkreta handlingar i varje beslut där det finns möjlighet att påverka. Effekterna av koldioxidutsläppen, överkonsumtionen och utrotandet av andra arter blir allt mer kännbart men flertalet ledande politiker verkar fortfarande inte ha insett konsekvenserna.

Ökat välbefinnande

Med närhet till natur, kärlek, gemenskap, trygghet, framtidstro och andra sociala och kulturella värden ökar människors välbefinnande. Mycket kan påverkas – även i Tyresö. Här finns fantastiska förutsättningar! Vi ser till helheten och det ömsesidiga beroendet mellan naturen, samhället och den enskilde. Vi arbetar förebyggande – med omtanke om barn, unga vuxna och äldre. Ett rikt natur- och kulturliv ger livskvalitet. Välmående och välfungerande människor är bra för samhället, liksom minskad miljö- och klimatbelastning är avgörande för vår framtid.

Vår politik strävar mot att fördela resurserna så att nu levande och framtida Tyresöbors och andra människors välbefinnande ökar. Vi arbetar för att öka demokratin och delaktigheten i Tyresö. Vi arbetar för jämställdhet och jämlikhet. Vi satsar på förebyggande verksamheter, på barn, unga och äldre, på personalen, på unga arbetslösa, på dem som hamnat utanför och halkat ur systemen.

Vi ifrågasätter synen på människan som enkom en ekonomisk varelse. Vi ska betraktas och behandlas som det vi är – sociala, kulturella och biologiska individer. Offentligt finansierad verksamhet (betalad av medborgarna) ska inte likställas med en marknad/ torghandel. Att reducera medborgarna till kunder som konsumerar vård, skola och omsorg i deras kontakt med kommunen är nedvärderande. Vi är medborgare, elever, patienter, brukare, klienter, resenärer med mera och ska behandlas med största respekt.

Vi kan konstatera att den borgerliga majoriteten inom flera politikområden förstärker de gröna inslagen. Frågor som miljöpartiet uppmärksammat och tagit upp i tidigare budgetar finns nu med i alliansens budget för 2012. Det är positivt, men vi slår oss inte till ro. Endast med miljöpartiet i en politisk majoritet blir grön politik möjlig. Det går inte i opposition, utan vi fortsätter arbetet att få ökat stöd av kommuninvånarna för att ingå en ny majoritet efter valet 2014. Vi har ett långsiktigt perspektiv. Vi är övertygade om att våra satsningar och vår politik kommer att leda till ett trivsammare samhälle, lyckligare medborgare och bättre hushållning med resurser (ekonomi) – mänskliga, naturens och de finansiella. Miljöpartiet tar ansvar!

¹ <http://www.guardian.co.uk/environment/2011/may/29/carbon-emissions-nuclearpower>

BUDGET 2012, GRÖNA SKÖNA TYRESÖ.....	1
<i>Vi skärper Tyresös klimatarbete.....</i>	<i>1</i>
<i>Ökat välbefinnande.....</i>	<i>2</i>
<i>Tyresö – en grönskande kommun med människan i centrum.....</i>	<i>5</i>
ETT SOCIALT HÅLLBART TYRESÖ.....	6
<i>Värdegrund.....</i>	<i>6</i>
<i>Demokrati.....</i>	<i>6</i>
<i>Jämlikhet och jämställdhet.....</i>	<i>7</i>
<i>Personalpolitik.....</i>	<i>7</i>
<i>Hälsofrämjande verksamhet.....</i>	<i>7</i>
<i>Barnomsorg, förskola, fritidshem, skola och gymnasium.....</i>	<i>8</i>
<i>Kultur och fritid.....</i>	<i>9</i>
<i>Förebyggande verksamhet och insatser för ungdomar.....</i>	<i>10</i>
<i>Äldre och funktionsnedsatta.....</i>	<i>10</i>
<i>Samverkan.....</i>	<i>11</i>
ETT EKOLOGISK HÅLLBART TYRESÖ.....	12
MILJÖ- OCH KLIMATARBETE.....	12
<i>Den goda maten.....</i>	<i>13</i>
<i>Exploatering.....</i>	<i>13</i>
<i>Tyresö gymnasium.....</i>	<i>14</i>
ETT EKONOMISKT HÅLLBART TYRESÖ.....	14
<i>Jämställdhetsintegrering.....</i>	<i>15</i>
<i>Hälsoekonomi.....</i>	<i>15</i>
<i>Exploatering.....</i>	<i>16</i>
<i>Konkurrens och upphandling.....</i>	<i>16</i>
<i>Effektiva resursanvändning.....</i>	<i>17</i>
<i>Konsekvenser av Miljöpartiets budgetalternativ på riksplanet.....</i>	<i>17</i>
MILJÖPARTIETS BUDGET JÄMFÖRT MED MAJORITETENS.....	18
<i>Sammantagna satsningar och besparingar med jämförelser i siffror.....</i>	<i>18</i>
BUDGET 2012 (I SIFFROR).....	19
<i>Driftbudget.....</i>	<i>19</i>
<i>Besparingar.....</i>	<i>19</i>
<i>Satsningar.....</i>	<i>19</i>
<i>Kommunstyrelsen.....</i>	<i>19</i>
<i>Barn- och utbildningsnämnden.....</i>	<i>20</i>
<i>Socialnämnden.....</i>	<i>20</i>
<i>Kultur- och fritidsnämnden.....</i>	<i>20</i>
<i>Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden.....</i>	<i>21</i>
MILJÖPARTIET DE GRÖNA YRKAR ATT KOMMUNFULLMÄKTIGE BESLUTAR OM:.....	22
KOMMUNGEMENSAMMA UPPDRAG.....	23
KOMMUNGEMENSAMMA MÅL.....	23
<i>Ekonomiska mål.....</i>	<i>23</i>
<i>Personalmål.....</i>	<i>23</i>
<i>Medborgarindex/Bemötande.....</i>	<i>23</i>
<i>Företagsklimat.....</i>	<i>24</i>
<i>Effektivitet.....</i>	<i>24</i>
<i>Kvalitetsgarantier.....</i>	<i>24</i>
MÅL PER VERKSAMHETSOMRÅDE.....	24
<i>Verksamhetsområde 4 – Plan och exploatering.....</i>	<i>24</i>
<i>Verksamhetsområde 5 – Gatu och park.....</i>	<i>25</i>
<i>Verksamhetsområde 6 – Miljö och trafik.....</i>	<i>25</i>
<i>Verksamhetsområde 7 – Vatten och avlopp.....</i>	<i>25</i>
<i>Verksamhetsområde 8 – Renhållning.....</i>	<i>25</i>
<i>Verksamhetsområde 9 – Fritidsanläggningar.....</i>	<i>26</i>
<i>Verksamhetsområde 10 – Centralkök.....</i>	<i>26</i>
<i>Verksamhetsområde 11 – Bygglövsverksamhet.....</i>	<i>26</i>

<i>Verksamhetsområde 12 – Arbetscentrum</i>	26
<i>Verksamhetsområde 13 – Vuxenutbildning</i>	26
<i>Verksamhetsområde 14 – Gymnasiet</i>	26
<i>Verksamhetsområde 15 – Fritidsverksamhet</i>	26
<i>Verksamhetsområde 16 – Bibliotek och kultur</i>	26
<i>Verksamhetsområde 17 – Förskola</i>	27
<i>Verksamhetsområde 18 – Grundskola</i>	27
<i>Verksamhetsområde 19 – Särskola</i>	27
<i>Verksamhetsområde 20 – Fritidsgårdar</i>	28
<i>Verksamhetsområde 21 – Individ och familjeomsorg</i>	28
<i>Verksamhetsområde 22 – Äldreomsorg</i>	28
<i>Verksamhetsområde 23 – Omsorg om personer med funktionsnedsättning</i>	28
TYRESÖ BOSTÄDER.....	29
INVESTERINGSPROGRAM	29

Miljöpartiets vision för Tyresö kommun 2030

Tyresö – en grönskande kommun med människan i centrum

Gröna sköna Tyresö, med naturen in på knuten och barn och ungdomar som växer upp i en lugn men kreativ och stimulerande miljö. Förebyggande arbete är ledord för Tyresö kommun och ett kraftfullt verktyg mot ohälsa, droger och brott. Tyresö är ett föredöme när det gäller omsorgen om unga, gamla, funktionsnedsatta och andra som behöver samhällets stöd. Tyresö vimlar av mötesplatser – både inom och utomhus. Kultur- och föreningslivet sjuder och de många sociala företagen är en naturlig del av Tyresö.

Tyresö är en tillgänglig och ansvarstagande kommun, med en långsiktigt hållbar ekonomi där välbefindandet inte baseras på lånade pengar. Tyresö har under åren riktat fokus mot skola och utbildning och alla barn och ungdomar ges nu största möjlighet till ett bra arbetsliv och ett lyckligt liv i övrigt. I Tyresö finns goda möjligheter till livslångt lärande, att skola om sig och/eller vidareutvecklas i olika skeden i livet. Det är gynnsamt för Tyresös kommuninvånarens möjligheter till arbete och därtill kommunens ekonomi. Tyresö kommun är en mönsterarbetsgivare för de kommunanställda och till gagn för medborgarna.

Genom klok upphandling kan stora som små företag konkurrera om uppdragen och leverera varor och tjänster åt Tyresö kommun. Genom en strategisk planering och utveckling av kommunens industriområden, har Tyresö fått ett mer diversifierat näringsliv och fler arbetsplatser. Nya miljö- och klimatsmarta företag har fått en bra start genom kommunens ökade satsningar inom dessa områden.

Tyresös fastigheter och bostäder är energieffektiva och håller mycket hög standard – oavsett boendeform. Cykeln är ett vanligt fortskaffningsmedel inom kommunen och ett bra alternativ till grannkommunerna. Tyresö centrum är bilfritt, tvärförbindelserna är goda och resandet sker i första hand med kollektivtrafik. Tyresö har medverkat till att inrätta en marin nationalpark i Östersjöns skärgård och att havets och sjösystemets vattenkvalitet förbättrats. Tyresös klimatbelastning och miljöpåverkan har sjunkit radikalt och fortsätter kontinuerligt att minska. Genom strategisk planering har Tyresö service där människor bor och verkar. Tyresö kan stolt också kalla sig en Fairtrade City.

Ett socialt hållbart Tyresö

Värdegrund

Värderingar, attityder, erfarenheter och kunskaper påverkar vårt bemötande av våra medmänniskor. Tyresö kommuns värdegrund ska omfatta all verksamhet så att, jämställdhets-, barn-, äldre- och funktionshinderperspektiv synlig- och tydliggörs. Det är viktigt att de olika perspektiven beaktas, eftersom genus och normer kan påverka bemötandet. Personal ska utbildas i hbt-frågor, med syftet att komma bort från värderingar som utgår från heterosexuella normer. En viktig grund är invånarnas hälsa och livskvalitet. Kontinuerlig utbildning fordras för att alla ska bli sedda och känna sig förstådda. Arbetet ska bedrivas i enlighet med FN:s Barnkonvention och Tyresös tillgänglighetsprogram. Ingen diskriminering ska få förekomma. Kognitiva och psykiska funktionsnedsättningar ska uppmärksammas i tillgänglighetsarbetet.

Att stå utan tak över huvudet kan drabba alla, även dem utan drogproblematik och/eller psykisk ohälsa. Det kan till exempel vara utav skäl som familjekonflikter, där en person kan behöva ett tillfälligt boende några dagar för att ordna upp sin tillvaro. ”Tak över huvudgaranti” eller ett tillfälligt boende, kan förebygga och bidra till minskat våld i relationer, där konflikt uppstått. Inte alltför sällan leder konflikter till misshandel när den ena parten stängs ute från bostaden. I de allra flesta fallen är det män som i desperation utövar våld för att ta sig tillbaka till ”sitt” boende, då andra alternativ saknas.

En viktig funktion som erbjuds och som nyttjas av många Tyresöbor är familjerådgivning. Miljöpartiet återställer den avgiftshöjning som den moderatledda majoriteten genomförde under våren 2011. 24 mars beslutades det att höja avgiften från 175 till 250 kr och sedan ytterligare till 300 kr 2012. Besparingen är enligt uppgift 65 000 kr totalt för kommunen – en besparing som istället kan bli en kostnad om familjer väljer att avstå från familjerådgivning.

- Ta fram handlingsprogram för våldsutsatta kvinnor och barn som brottsoffer **(inom ram)**
- Ta fram en plan på ”Tak över huvudet-garanti”, ingen ska riskera att stå utan sängplats **(inom ram)**
- Sänkt taxa inom familjerådgivning **(0,07 Mkr)**

Demokrati

Demokrati kan inte tas för självklart – demokrati måste ständigt återvinnas. Politikens arvoden ska vara rimliga, med nivåer som inte skiljer alltför mycket från vanliga lönenivåer i samhälle. Miljöpartiet vill inte ha ett nytt frälse med höga arvoden. Att arbeta för ett ökat politiskt intresse är väsentligt, eftersom demokratin legitimeras genom människors tillit. Här krävs insatser, i synnerhet i områden med lågt valdeltagande. Men för Miljöpartiet är demokrati mer än att medborgarna får rösta vart fjärde år. Det är angeläget att människor engagerar sig, men engagemanget måste också tas på allvar av dem som sitter på makten.

Vi vill utveckla demokratin och uppmuntra fler människor att delta i dialog och debatt kring beslutsprocesser och i det politiska arbetet. Småbarnsföräldrar, egna företagare och personer som lever med funktionsnedsättning ska kunna delta. För att öka medborgarnas intresse för politiken, särskilt ungdomars ska fler demokrativerktyg prövas. Genom öppna nämndmöten, ungdomsråd, kommunträffar om ekonomi och planer, lokala folkomröstningar etc, vill vi vitalisera demokratin. Demokratins arbetsformer måste ständigt diskuteras och förnyas.

- En halvtidstjänst för arbete med demokratifrågor (+ 0,3 Mkr)
- Utredningsuppdrag om en plan för att höja valdeltagandet 2014 i valdistrikt med valdeltagande under 70 procent (inom ram)

Jämlikhet och jämställdhet

Alla beslut ska fattas utifrån både jämlikhets- och jämställdhetsperspektiv. Förhållningssättet ska anammas i kommunens hela verksamhets- och ansvarsområde, samt vid bemötandet av invånarna. Arbetet ska bedrivas systematiskt och integreras i årsredovisningar och styr- och uppföljningsprocesser. Inom kommunens ansvarsområde finns både genusskillnader och ojämlikhet i hälsa mellan grupper med olika ekonomiska och sociala villkor.

Våld mot kvinnor och barn ska motverkas – i hemmet, på arbetsplatsen och i offentligheten. Fördelningen av skattemedel ska fördelas jämt mellan könen – genusbudget eller jämtegrering är verktyg för detta. Viktigt är att säkerställa att kommunens personal har jämställda löner.

- Ny central tjänst med ansvar jämställdhetsfrågor (+ 0,5 Mkr)

Personalpolitik

Tyresö kommun ska vara en garant för personalens goda hälsa och ha en hälsofrämjande arbetsmiljö. Utvecklad friskvård på arbetstid, friskvårdsbidrag och satsningar på individuellt utformad rehabilitering ska finnas, liksom fortbildning och kunskapsutveckling. En god arbetsmiljö minimerar sjukfrånvaron.

Ledning tillsammans med fackliga organisationer och personal ska ta fram förslag till större självbestämmande. Personalen ska ges större inflytande över sitt arbete och sätten att nå målen. Arbetstidsmodeller anpassade till personalens önskemål, arbetsbyten och mentorskap är verktyg som kan användas. Arbetstidsförkortning för personal med fysiskt och psykiskt tunga arbeten är prioriterat. Heltid ska i största möjliga mån möjliggöras där så önskas. Osakliga löneskillnader ska ej förekomma. Ett kontinuerligt arbete med lönekartläggningar och uppföljningar och utvärderingar av dessa, är därför nödvändigt.

- Arbeta med större medinflytande och självbestämmande (inom ram)
- Fortsatt arbete med lönekartläggning och rätta till osakliga löneskillnader. Rapportering av lönejämförelser ska ske i faktiskt krontal, ej i procent (inom ram)
- Höjda lärarlöner (+ 2,0 mkr)

Hälsofrämjande verksamhet

Tyresö kommun har fantastiska möjligheter att främja hälsa och förebygga sjukdom och ska därför bistå kommuninvånarna med att förbättra sin psykiska och fysiska hälsa. Den psykiska ohälsan är stor och allt fler barn och ungdomar är i behov av samhällets stöd och resurser. Anmälningarna av barn som far illa i hemmen är många, liksom kostnaderna för vård av barn och unga. Det krävs nu krafttag gällande det förebyggande arbetet. Stöd måste sättas in tidigt, ju längre man väntar desto högre blir kostnaderna.

Hälsopedagogik kan användas som verktyg för ökad jämställdhet. Forskning visar att lek i skogen kan bidra till ökad jämställdhet. Klätterställningar, gungor, sandlådor och cyklar – den tillrättalagda miljön på förskolor, kan förstärka könsroller och maktstrukturer hos barn.

Åtskilliga forskningsrapporter visar att små flickor och pojkar ofta ges helt olika erbjudanden i lek och bemöts med olika förväntningar och krav. Pedagoger kan genom leken utmana barnen och uppmuntra mod, empati och hjälpsamhet utifrån varje barns behov.

Den psykiska hälsan är tätt sammankopplad med förmågan att ta till sig kunskap. Pedagogik handlar om meningsskapande, att vid kunskapsinläringen se till hela människan och samspelet med omvärlden. Den hälsopedagogiska forskningen visar att undervisnings-situationerna förbättras med utevistelser, skolträdgårdar och gröna skolgårdar och att elever bättre tillgodogör sig språk- och matematikundervisning.

Vi ser stor potential att utveckla hälsofrämjande och hälsopedagogiska aktiviteter för barn, för äldre och för personer med kognitiva, psykiska och/eller fysiska funktionsnedsättningar. Grön hälsa och rehabilitering – där naturens stärkande och läkande kraft används, förebygger men kan även hjälpa människor att återfå sin hälsa, funktionsförmåga och livskvalitet – oftast helt utan läkemedel och biverkningar. Konceptet rymmer terapitrdgårdar, trädgårdsarbete, fysisk aktivitet, eller till exempel en vilsam miljö med möjlighet att återhämta sig från stress.

Att umgås med djur inom äldreomsorgen är beprövat och har också glädjande nog införts i Tyresö. Samma koncept kan användas i arbetet med ensamkommande barn och flyktingar, där språk- och kulturbarriärer lättare kan överbryggas. Vårdhundar kan användas för habilitering av personer med funktionsnedsättning.

- Hälsofrämjande och hälsopedagogiska projekt under 2012, med inriktning mot barn, unga, äldre, personer med funktionsnedsättning, samt kommunanställda (+ 1,5 Mkr)
- Skolhälsovård (+ 1,0 Mkr)

Barnomsorg, förskola, fritidshem, skola och gymnasium

Barnen är vår framtid, att satsa på barn och unga är den viktigaste investeringen ett samhälle kan göra. Mer personal inom barnomsorg och skolor behövs för att skapa lugna och trygga miljöer. Barnen ska bli sedda och då krävs färre barn i grupperna i förskolan och i skolan. Det behövs fler personal, förskolelärare, lärare, elevassistenter mm. Det behövs även mer resurser för att ge goda förutsättningar för en kvalitativ utbildning och personlig utveckling. Vi ser gärna större engagemang från föräldrar och ideella krafter, men vill också lägga ett större ansvar på samhället. Om man på allvar ska kunna hävda att arbetslinjen gäller, krävs också sannolikt barnomsorg på obekvämlig arbetstid. Och för att framöver kunna hävda att trivsamma Tyresö omfattar alla, fordras därmed omprioriteringar.

Hur kommer det sig att barnen går sjungande till förskolan och småklasserna för att sedan i högstadiet må så dåligt att de skär sig, dricker och till och med prövar narkotika? Är det de stora grupperna som gör att var och en inte blir sedda som de unika varelser de är? Beror det på att vi vuxna springer för fort i arbetslivets ekorrhjul för att få råd att köpa alla nya prylar, istället för att umgås med våra barn och ungdomar? Beror det på betygshets i skolan och ökade krav i samhället – hur man ska se ut och vara för att bli godkänd? Beror det på att man känner oro för minskade möjligheter att leva ett drägligt och meningsfullt liv, när miljö- och klimatproblemen förvärras i en allt snabbare takt?

Den allt större psykiska ohälsan är en varningsklocka. Att fritidshemmen mer eller mindre fungerar som förvaringsstationer är helt oacceptabelt. Barnen får otillräckliga förutsättningar och resursbristen skapar onödigt stressig arbetsmiljö för de kommunanställda. Miljöpartiet förbättrar förutsättningarna genom;

- Minskade barngrupper i förskolan (+ 3,0 Mkr)
- Utredda behovet av barnomsorg på obekvämt arbetstid (inom ram)
- Höjd skolpeng för fler lärare i grundskolan (+ 6,0 Mkr)
- Fler högskoleutbildade förskolepedagoger (+ 1,0 Mkr)
- Förstärkning av den sociodemografiska ersättningen (+ 0,9 Mkr)
- Ökad personaltäthet på fritidshemmen (+ 2,0 Mkr)
- Hälsöfrämjande- och pedagogiska insatser (+ 1,0 Mkr, finns under annan rubrik)
- Längre vistelsetid för barn till arbetslösa och föräldralediga (+ 0,5 Mkr)

Kultur och fritid

Ett rikt kultur- och föreningsliv är angeläget då kulturen är en stor glädjekälla, både vid egen utövning och i upplevelsen av andras kulturutövning. Det finns mycket forskning kring kulturens betydelse för människors utveckling och hälsa. Kulturen är ett viktigt pedagogiskt verktyg och kan också användas för att bearbeta ohälsa och sjukdom.

Miljöpartiet värnar Tyresös Kulturskola som erbjuder många elever en möjlighet att utveckla sina kulturella förmågor. Viktigt är att Kulturskolan riktar sig till alla barn, oavsett förälders inkomst. Lokaler och utrustning ska kunna användas av barn och ungdomar, enskilt och i grupper, då de inte används i den ordinarie verksamheten.

Tyresös bibliotek är en oerhört viktiga samlings- och mötesplatser för kommuninvånarna, särskilt det centrala biblioteket som även rymmer Tyresös konsthall. Miljöpartiet vill öppethålla huvudbiblioteket på söndagar och att personal ska finnas tillgänglig under öppettiderna.

Vi gör flera kultur- och fritidsinsatser;

- En särskild kulturpeng riktas till alla barn i grundskolan (+ 0,2 Mkr)
- Kulturskolan förstärks (+ 1,25 Mkr)
- Sänkta avgifter (+ 0,45 Mkr)
- Huvudbiblioteket håller söndagsöppet (+ 0,25 Mkr)
- Fritidsgårdar i alla kommundelar införs (+ 1,0 Mkr)
- Höjt föreningsstöd (+ 0,2 Mkr)
- Återställa (sänka) taxan till fritidsklubbsverksamhet (+ 0,17 Mkr)
- Utredningsuppdrag om lokalisering och finansiering av ett kulturhus (inom ram)
- Utredningsuppdrag om att pröva eventuell flytt av biblioteket från nuvarande lokaler vid Kumla skola till Trollbäckens centrum (inom ram)

Förebyggande verksamhet och insatser för ungdomar

Otrygghet, våld, alkohol, droger och kriminalitet hänger samman. Stor alkoholkonsumtion och växande psykisk ohälsa bland Tyresös barn och unga, tydliggör samhällets brister och behovet av åtgärder. Med förebyggande arbete kan några ungdomar räddas ifrån att hamna snett – med långtgående konsekvenser, förenat med stora samhällskostnader och personliga tragedier. Att inte satsa på barn i ett tidigt skede kan på sikt ge oanade kostnader för samhället – en enda individ kan ge upphov till mångmiljonbelopp. Kommunen belastas inte för alla kostnader, men det är väsentligt att kommunen arbetar med tidiga insatser. Ännu ett exempel på att vi måste ha både helhets- och långsiktigt hållbart perspektiv och att årliga ekonomiska överskott för Tyresö kommun är lite värt när samtidigt för många barn och ungdomar inte får det stöd de har rätt till.

Unga måste få känna sig och erbjudas att bli delaktiga i samhället. ”Ung i Tyresö” där ungdomar mellan 18 och 24 år får hjälp med arbete, praktik eller studier inom 30 dagar är mycket positivt. Miljöpartiet vill också skapa fler ungdomsjobb inom kommunens verksamheter och inom kommunens bolag, Tyresö bostäder. Vi vill också se över möjligheten att stödja småföretagare verksamma inom kommunen, om de erbjuder ungdomar sommarjobb och/eller betald arbetspraktik några veckor under sommaren.

- Drogförebyggande verksamhet (Smart Ungdom) (+ 0,2 Mkr)
- Ökade förebyggande insatser för barn och ungdomar i riskzonen (+ 1,5 Mkr)
- Sommarjobb/praktik till fler ungdomar (+ 0,8 Mkr)

Äldre och funktionsnedsatta

God hälsa, social samvaro och stimulerande aktiviteter är viktigt i alla åldrar för att kunna uppleva mening och sammanhang. Miljöpartiets främsta ambition med omsorgen av äldre och de funktionsnedsatta, är att ge ökad livskvalitet, kontinuitet och trygghet. Vår budget skapar förutsättningar för bättre service, ökad hälsa och välbefinnande. Vi gick i våras emot den moderatledda majoritetens taxehöjningar inom hemtjänsten och omsorgen. Miljöpartiet stödjer initiativet att få till stånd en folkomröstning i denna fråga.

Vi gör en generell satsning på omsorgen genom att öka personaltätheten. Särskilt viktigt är hälsofrämjande verksamhet, personalinflytande och kompetensutveckling. Vi vill understryka vikten av vård och omsorg i offentlig regi. När den moderatledda majoriteten nu lägger över omsorgen på privata utförare riskerar detta att leda till stigande kostnader och svårigheter att följa upp kvalitet. Offentlighetsprincip och meddelarfrihet är viktiga verktyg för uppföljning, dvs att personal ska kunna slå larm om verksamheten inte fungerar som den ska. I privata företag är det lojaliteten med företaget som ska komma i första hand.

Behov och önskemål ska i möjligaste mån tillgodoses inom omsorgen. Viktigt är att stödja och avlasta engagerade anhöriga, samt uppmuntra och tillvarata frivilligengagemanget. Vi vill utveckla specialiserade boenden med husdjur, inriktning på kultur, språk och sexuell läggning. Alla ska kunna komma ut varje dag och par har rätt att bo tillsammans. Vi vill se fler hälsofrämjande mötesplatser för samvaro – för utövande och upplevelse av kultur och fysisk aktivitet. Kommunen ska stödja intressen som exempelvis boulespel som utövas av många äldre.

Trots fortsatt utbyggnad av äldreomsorgen är sannolikt dessa satsningar inte tillräckliga. Miljöpartiet är precis som PRO och SPF oroliga för att majoritetens budgetförslag inte kommer att ge våra äldre en god omsorg. Vi föreslår därför att kommunfullmäktig uppdrar till kommunstyrelsen att tillsätta en parlamentarisk arbetsgrupp under 2012, tillsammans med PRO och SPF, för att utreda behoven och den långsiktiga utvecklingen under resterande del av mandatperioden.

- Ökad personaltäthet, vikariepool (+ 1,2 Mkr)
- Hälsöfrämjande aktiviteter (+0,5 Mkr, finns med under annan rubrik)
- Utredda behoven av äldreomsorg/särskilt boende för dementa (inom ram)
- Sänkning av taxor inom hemtjänst, trygghetslarm, omsorgen om äldre- och funktionsnedsatta (+ 1,5 Mkr)
- Tillsätta en parlamentarisk arbetsgrupp som tillsammans med PRO och SPF utreder behoven och den långsiktiga utvecklingen (inom ram)

Samverkan

Tyresö kommun ska systematiskt samverka med andra aktörer. Samverkan är särskilt viktig kring folkhälsoarbetet, hälso- och sjukvården, omsorgen, äldreården, psykiatrin och beroendevården. Ingen person ska riskera att hamna mellan stolarna genom oklar ansvarsfördelning eller bristande samverkan. Samverkan är också väsentligt när det gäller kollektivtrafiken, där kunskap och kännedom om lokala förhållandena finns inom kommunen, men där landstinget beslutar.

Samverkan är en nyckel till framgång och viktiga samverkanspartners är Stockholms läns landsting, sociala företag, (själv)hjälp- och brukarorganisationer, kvinnojourer, hälsoinriktade företag med flera. Vi vill ytterligare förbättra samarbetet med det lokala näringslivet och utveckla sociala företag inom kommunen. Det behövs insatser, där sociala kooperativ kan vara en del av lösningen, till exempel för unga utan fullgjord skolgång och för personer med utländsk bakgrund.

- Kommunstyrelsen får uppdrag att ta fram modeller för systematisk samverkan mellan Tyresö kommun och relevanta aktörer enligt ovanstående (inom ram)

Ett ekologisk hållbart Tyresö

Miljö- och klimatarbete

Den borgerliga majoriteten satsar nu på energieffektivisering och på att nå målen i klimatstrategin. Det är bra, men Miljöpartiet vill att Tyresö kommun ska bli ett föredöme i miljö- och klimatarbetet. Arbetet för hållbar utveckling måste skärpas, vilket också är nödvändigt om vi ska kunna leva upp till lokala, regionala och nationella mål och åtaganden. Vi efterlyser satsningar på förnyelsebar energi, där kommunen bygger mindre produktionsanläggningar för sol- och vindenergi.

Kommunen måste ta ett ökat ansvar för biologisk mångfald, gröna tak och fasader som förbättrar mikroklimatet, minskar bullerstörningarna, ökar upplevelsevärdena och ger växter, insekter, smådjur och lite större djur nya urbana livsmiljöer. Kommunens utsläpp av växthusgaser måste snarast inventeras för att målen i klimatstrategin ska kunna förverkligas. Vi vill driva på energieffektiviseringen och bygga energisnålt. Vi vill planera för hållbart resande – göra kollektivtrafiken mer attraktiv, öka andelen som går och cyklar, stimulera bilpooler, samla in matavfall för rötning till fordonsgas, verka för en biogaspump i kommunen med mera. För att på allvar satsa på klimatfrågorna behövs ytterligare en heltidstjänst. Miljökrav, sociala och etiska krav ska ställas vid upphandlingar.

Tyresöborna behöver också de satsningar som Miljöpartiet i Stockholms läns landsting gör i sin budget. Det gäller kollektivtrafikkort som gäller på land och vatten, bibehållit pris på 30-dagarskortet, återinförande av enkelbiljetten, samt ökade satsningar på kollektivtrafiken. Detta är nödvändigt om vi ska minska utsläppen och klara finansieringen av välfärden. Kraftfulla åtgärder behövs för att minska resandet och styra över trafik till miljöanpassade transportslag. Att öka kollektivtrafikresandet främst i de yttre delarna av länet är en av de viktigare miljö- och klimatinsatserna. Kollektivtrafiken måste byggas ut och bli bättre och mer tilltalande, så att de som idag kör bil förändrar sitt beteende och byter färdväg. Spårbilar kanske kan vara en lösning på sikt, åtminstone i de områden där det idag inte finns spår. Systemet ska på sikt byggas ihop till en ring runt hela Stockholms län, som kompletterar befintlig spårtrafik. En spårbilsring i Stockholms län skulle vara samhällsekonomisk. Det behövs en stark politik som säger nej till att bygga Förbifart Stockholm, Södertörnsleden och Norviks hamn i Nynäshamn.

Tyresö kommun ska utveckla bilpoolen, genom att köpa en funktionstjänst av en kommersiell aktör. Bilpoolen ska användas för kommunens transporter och upplåtas till kommuninvånarna när bilarna är lediga. Erfarenheter från bland annat Nacka kommun visar att utöver miljövinster, så är det ekonomiskt fördelaktigt med en utvecklad bilpool.

Kommunen ska underlätta kretsloppsanpassade avloppslösningar för enskilda fastigheter och engagera sig för att rädda Östersjön. Vi vill inleda diskussioner med arrendatorn för Uddby gård om att ställa om till ekologiskt jordbruk. Vi vill att Tyresö kommun ska bli en GMO-fri kommun/zon och att kommunen tar officiell ställning emot hälso- och miljöriskabla genmanipulerade produkter och ställer krav på GMO-fria produkter i upphandlingar. Vi vill stärka parker och grönområden och ge Naturskolan bättre förutsättningar.

- Ökad ambition för miljö- och klimatåtgärder **(+ 2,0 Mkr)**
- Förstärkning med minst en tjänst inom klimatområdet **(+ 1,0 Mkr)**
- Stärka parker och grönområden **(+ 0,5 Mkr)**
- Utökad tjänst på naturskolan **(+ 0,4 Mkr)**

Den goda maten

Maten är en nödvändighet, men också en stor källa till glädje. Inom kommunens verksamheter ska maten så långt det är möjligt vara lokalt tillagad, ekologisk och utan onödiga tillsatser. Maten ska vara aptitlig, hälsosam, näringsriktig och god. Eleverna presterar bättre och våra äldre mår bättre, dessutom belastas miljön i mindre grad.

Vi måste bort från kortsiktigt tänkande, halvfabrikat och fokus på billiga produkter – ofta innehållandes många tillsatser och kemikalier. Det är faktorer som kvalitet, smak, hälsa, pedagogik, miljö, klimat och etik (djur och människor) som ska vara ledande. Vi vill se mer närproducerad, lokalt tillagad mat ifrån grunden, större andel ekologiska och rättvisemärkta produkter, hänsyn till djurrätt vid upphandling, mer klimatsmart mat med mindre kött. Vi vill ha 30 procent ekologiska livsmedel 2012.

Vissa goda ambitioner har den borgerliga majoriteten också inom detta område, fler lokala tillagningskök och ökad andel ekologiska livsmedel är helt i miljöpartiets linje, vilket vi förordat under lång tid och detta uthålliga opinionsarbete bär frukt. Men fortfarande innebär bristen på helhetssyn att också matfrågan blir en halv framgång då målen sätts för lågt och man hittills sagt nej till t ex en köttfri dag i skolorna.

Mat ska vara en del av den pedagogiska verksamheten, vid tillagning och vid övrig köksverksamhet. Med Miljöpartiets matpolitik kommer säkerligen fler barn och ungdomar att vilja äta maten som erbjuds (ca 40 procent av gymnasieeleverna ratar maten). Vi räknar med att svinn som kostar Tyresö kommun 1 miljon kronor årligen kommer att minska. Matavfall och rester ska samlas in och rötas till biogas. Genom att välja rättvisemärkta produkter bidrar vi också till att arbetare får rimliga löner och till hållbar utveckling i de länder där dessa livsmedel produceras.

- Bättre råvaror, mer ekologiska och klimatsmarta varor och rättvis handel (+ 0,5 Mkr)

Exploateringar

Vi vill se en lägre exploateringsgrad i kommunen, i synnerhet i Östra Tyresö. Vi avbryter exploateringen i strandnära områden som genom klimateffekter på sikt hotas av översvämningar. Kommunen har det senaste året höjt kraven för att minska energi-användningen. Det är bra, men ambitionerna måste öka genom högre energikrav, främja miljöanpassat byggande och lågenergihus/passivhus.

Vi vill tillämpa balanseringsprincipen. Principen bygger på att den som exploaterar ett område också ansvarar för att de värden som då går förlorade, återskapas på samma eller en närbelägen plats. Det handlar om att balansera värden - ekologiska och rekreativa funktioner, inte automatiskt ersätta befintliga objekt.

Lägre exploateringsgrad, innebär att Tyresö måste ta ställning till vilka vi ska bygga för. Boendeplaneringen ska utgå ifrån behov och i mindre grad utifrån efterfrågan, samt leda till minskad segregation. För miljöpartiet kommer byggandet av bostäder som möter ungas och äldres behov först. Vi är positiva till mer blandad bebyggelse än vad som är situationen idag – miljöpartiet vill minska boendesegregationen. Tyresös industriområden behöver ses över och utvecklas. Strategisk planering för en mer effektiv markanvändning behöver inledas.

Den borgerliga majoriteten har höjt VA-taxan, bland annat på grund av för låga anslutningsavgifter. I juni 2009 höjdes taxan med ca 550-700 kronor om året för alla lägenheter och villor i kommunen. Miljöpartiet anser att anslutning till kommunalt vatten och avlopp ska vara självfinansierat och inte subventioneras av Tyresös övriga VA-kollektiv. Fortsatt subventionering kommer att kosta alla övriga kommuninnevånare över 1000 kronor om året de kommande åren. Detta är ännu ett exempel på hur majoriteten gynnar ett fåtal, dvs deras omvända Robin Hood-politik.

- Fler miljökonsekvensbeskrivningar tas fram **(+ 0,2 Mkr)**
- VA-taxan ska omfördelas, anslutningsavgiften ska vara självfinansierad
- Boendeplaneringen ska ske utifrån behov, och inte ensidigt utifrån efterfrågan
- Utredningsuppdrag om att initiera en analys av aktuella och långsiktiga behov av industrimark i kommunen och utifrån analysen ta fram förnyelseprogram för vart och ett av våra industriområden. **(inom ram)**

Tyresö gymnasium

Miljöpartiet vill att Tyresö gymnasium blir en profilskola för hållbar utveckling, en profil som genomsyrar hela verksamheten. Eleverna ska erbjudas kunskaper om förutsättningar, hinder och målkonflikter för hållbar utveckling. Exempelvis ska man inom byggprogrammet erbjuda kurser som ger kunskaper om byggtekniker som minskar hälso-, miljö- och klimatbelastningen jämfört med konventionellt byggande.

Fordonsprogrammet ska erbjuda kurser som ger kunskap och medvetenhet kring fordons och biltransporters hälso- och miljöbelastning och möjligheterna att minimera dessa. Ekonomiskt inriktade program ska erbjuda kurser i social ekonomi, miljöekonomi, ekologisk ekonomi och företags sociala ansvar (CSR). Ungt företagande ska ta fram affärsidéer med hållbar utveckling som utgångspunkt.

Samarbetet mellan hälso- och miljöinriktade företag och socialt ansvarstagande företag ska öka. Stödet till elever som vill starta egna företag ska stärkas. För att ytterligare förstärka hållbarhetsprofilen ska solceller och/eller solfångare placeras på gymnasiebyggnaden.

Fördelningen av resurser ska vara jämställd. Inga större ekonomiska skillnader ska förekomma mellan pojk- och flickdominerade gymnasieprogram.

- Initiera arbetet med hållbarhetsprofil på gymnasiet **(ryms inom ram)**
- Jämställd fördelning av resurser mellan pojk- och flickdominerade gymnasieprogram.

Ett ekonomiskt hållbart Tyresö

Tyresö kommun ska styras effektivt och ansvarsfullt i ett långsiktigt perspektiv. Vi vill behålla en oförändrad skatt, utan att äventyra skola och omsorg. Skattepengarna ska fördelas rättvist mellan könen. Verksamheterna ska fungera lika bra för alla, oavsett kön, etnicitet, sexuell läggning och ålder. Effektivare lokalutnyttjande sänker energianvändning och kostnader. Kommunens energianvändning ska minska. Alla kommunens förvaltningar ska arbeta för en minskad miljö- och klimatpåverkan. Sociala, etiska och miljökrav ska ställas vid kommunal upphandling.

Jämställdhetsintegrering

Genusbudget, jämställdhetsintegrering eller (förkortat) jämtegrering innebär att analyser görs av de olika konsekvenser som fördelningen av skattemedel får för kvinnor respektive män. Basen i arbetet är könsuppdelad statistik. Jämställdhetsintegrering som verktyg ger svar på hur vi ska arbeta för att uppnå jämställdhet, det vill säga vilken strategi som ska användas. Hänsyn till jämställdhet ska tas när åtgärder som påverkar människor planeras, genomförs och/eller utvärderas. Insatserna kan innebära att normer ifrågasätts och att resurser omfördelas. Sveriges Kommuner och Landsting har samlat verktyg för att underlätta jämtegrering.

- Genusbudgetering införs i Tyresö kommun för att säkerställa att skattemedlen fördelas rättvist mellan kvinnor/män och flickor/pojkar **(ryms inom ram)**

Hälsoekonomi

Naturmiljön har ett stort rekreativvärde för Tyresös invånare. Bostadsnära grönområden är betydande för människors hälsa och välbefinnande, där den fria uteleken också har en positiv påverkan på barns utveckling. Det är viktigt att inte överexploatera tätortsnära oaser i en missriktad iver att utveckla dem. Behovet av tystnad och stillhet har aldrig tidigare varit större i vår högljuda, stressade tid och aldrig har tystnaden varit mer hotad. Miljöpartiet ser det som mycket viktigt att följa vårt gemensamt fattade beslut – att minska antalet bullerutsatta bostäder. Nu ser vi dock hur avsteg från Boverkets bullerriktlinjer görs i detaljplan efter detaljplan, detta kan inte fortsätta.

Miljöpartiet vill lyfta fram kulturens positiva betydelse i ett vidare perspektiv. Ett rikt förenings- och kulturliv bidrar till en attraktiv kommun, då kultur främjar folkhälsa, livskvalitet, samhälls- och näringslivsutveckling. Föreningsbidrag och kulturstöd ska fördelas jämt mellan könen. Tyresös bibliotek är viktiga samlingsplatser för kommuninvånarna. Att hålla huvudbiblioteket stängt på söndagar, som också inrymmer konsthallen är dumsnålt. Böcker, tidningar, tidskrifter och andra medier är otillgängliga en dag i veckan. Hyreskostnaden för denna dag uppgår till ca 470 000 kr per år.

Hälsoekonomiska beräkningar visar att hälsofrämjande och förebyggande insatser lönar sig. Hälsoekonomiska analyser görs oftast i ett samhällsperspektiv, där vinsterna redovisas och hämtas hem av olika huvudmän. Vid olycksfallsprevention belastas ofta kommunerna, medan landstinget hämtar hem vinsterna. Vid rehabiliteringsinsatser är det landstingen som bär kostnaderna medan kommuner, arbetsgivare med flera får ta vinsterna. Hälsovinsten i form av ökad upplevd livskvalitet och förbättrad privatekonomi tillfaller individen. Hälsoekonomi synliggör suboptimeringar som är följderna av nuvarande stuprörsorganisationer och tunnelseende. Här är exempel på kunskaper som finns idag;

- Hälsoinformation till en kostnad av 1 kr ger 5 kr i minskade samhällskostnader, preventionsprogram kring alkohol ger vinst på 5,60 kr per satsad krona, och skadeprevention för 10 miljoner kr ger 10 miljoner kr i minskade hälso- och sjukvårdskostnader samtidigt som arbetsgivarna minskar sina kostnader med 30–40 miljoner kr.²
- Rådgivning med hälsosamtal kan minska fallskador hos personer över 65 år, vilka kostar samhället ca 5 miljarder kr per år, varav hälften belastar landstinget.³
- Inom rehabiliteringsområdet finns flera goda exempel på hälsoekonomisk lönsamhet.⁴

² Förebygga eller bota, Om kostnadseffektiva sjukdomsförebyggande metoder i hälso- och sjukvård, Samhällsmedicinska enheten, Örebro läns landsting.

³ Fallprevention, Regionalt vårdprogram 2008, Stockholms läns landsting

Exploateringar

Vi sänker ambitionerna vad det gäller utbyggnaden av Tyresö. Miljöpartiet anser att vi måste hålla igen med investeringar, dels för att klara driften av kärnverksamheterna och dels för att inte använda upp kommande generationers resurser.

Kommunens prioritet ska vara att möta Tyresös ungas och äldres behov av bostäder. Fler hyresrätter behöver byggas, men det har försvåras genom den förra borgerliga regeringens borttagande av räntebidrag och investeringsstöd.

- Byggnad med prioritet på unga och äldre

Konkurrens och upphandling

Med konkurrensutsättning pressas priserna på kommunala tjänster. Besparingarna betalas dels av dem som utför arbetet – genom lägre lön och sämre villkor, och dels av medborgarna som får sämre insyn och ofta sämre kvalitet. Den som arbetar för Tyresö kommun – oavsett inom eller utanför kommunen, ska göra det på rimliga villkor och inte riskera hälsan eller att bli dåligt behandlad. Alliansen i Tyresö privatiserar äldreomsorgen för att de inte gillar offentlig verksamhet. Tyvärr handlar det inte om att de vill utveckla eller förbättra verksamheten utan om att de anser privat vara bättre. Att privata bolag inte skattar i Sverige utan tar vinsterna till skatteparadis bekymrar inte moderaterna och övriga allianspartier. Det bekymrar oss.

Den offentliga sektorn ska vara ett föredöme vid upphandling för att nå en hållbar utveckling. En vanlig missuppfattning är att kommuner alltid måste välja lägsta pris. Tyresö kommun är en relativt stor upphandlare. Genom att ställa adekvata krav kring aspekter såsom kvalitet, sociala och etiska frågor, djurskydd, hälsa, miljö och klimat, kan kommunen driva på utvecklingen mot en hållbar produktion, hållbara produkter och tjänster. Det viktiga är att dessa krav specificeras noga i upphandlingsunderlaget, och att kraven följer de EG-rättsliga principerna, som bland annat innebär att de ska vara icke-diskriminerande och relevanta för ändamålet med kvalitetskravet. Våra skattepengar får inte användas så att människor i fattigare länder utnyttjas. Att köpa rättvisemärkta varor till kommunens verksamheter är ett effektivt sätt att visa global solidaritet.

Krav på energieffektivitet, transporter och materialval ska ställas utifrån klimatkrav och livscykelanalys. Det är också en skyldighet, vilket framgår av EG-direktiv, av propositioner och riksdagsbeslut. Genom upphandlingspolicyn som antogs 4 november 2010 i kommunfullmäktige, hoppas Miljöpartiet att Tyresö kommun kommer att agera som den ansvarstagande aktör kommunen ska vara.

Genom att utöka samarbetet med Södertörnskommunerna, effektiviseras upphandlingen och resurser frigörs vid Tyresö kommuns upphandlingsavdelning. Vi räknar med en besparing på 0,5 miljoner kronor, därutöver att upphandlingarna kan göras till 2,0 miljoner kronor lägre kostnader.

- Samordnad administration genom gemensam upphandling på Södertörn **(-3,0 Mkr)**

⁴ Samhällsekonomiska effekter av samordnad rehabilitering, Lars Hagberg, Samhällsmedicinska enheten, Örebro läns landsting

Effektivare resursanvändning

Tyresö kommun använder för våra gemensamma verksamheter ca 200 000 kvm. Genom lokaleffektivisering av centrala förvaltningen och uthyrning av friställda ytor frigörs resurser som behövs för att klara kärnverksamheterna, Vi måste bli bättre på att använda våra lokaler effektivt genom öppnare kontorsmiljöer och flexiblare användning. Då kan vi minska den totala lokalytan i Tyresö kommun. Miljontals kronor förlösas genom förstörelse och onödig förslitning av våra gemensamma tillgångar varje år. Kommunen har de senaste åren uppmärksammat dessa frågor. Bland annat drivs projektet skattjakten, för att få fler vuxna runt våra skolor, förskolor och andra lokaler på helger.

Vinterväghållning och snöröjning bör ses över. Också trottoarer, gång och cykelvägar måste inom rimlig tid plogas. Klimateffekter såsom t ex ökad halka måste vara grundförutsättningar vid planering och underhåll av trottoarer, gång- och cykelvägar.

- Effektivare lokalanvändning
- Utåtriktad information om kostnaderna för skadegörelse

Konsekvenser av Miljöpartiets budgetalternativ på riksplanet

Med en Miljöpartiets riksdagsbudget hade Tyresö kommun fått ytterligare flera miljoner att lägga på ”kärnverksamheten”.

Miljöpartiets budget jämfört med majoritetens

Varje människa har behov av att bli sedd och bli bekräftad. När föräldrar och samhälle misslyckas med uppgiften och ansvaret, ökar risken för in- och utagerande beteenden. Med satsningar på barn och unga minskar antagligen också skadegörelse och nedskräpning. Ökad personaltäthet inom barnomsorg, minskade barngrupper, fler lärare, mer resurser till fritidshemmen, utökat kulturutbud och fritidsgårdsverksamhet, innebär att barn och unga går en ljusare framtid till mötes. Förutsättningarna att tillgodogöra sig kunskaper och sociala färdigheter ökar. Insatser som gynnar hälsa och minskar riskerna för sjukdom, har på både kort och lång sikt väsentlig betydelse för kommunens ekonomi.

Vi minskar investeringarna, effektiviserar lokalanvändningen och administrationen. Vi prioriterar verksamheter för barn, unga och äldre, samt för dem som behöver samhällets stöd. Vi väljer en lägre investeringsram, då vi vet att dagens investeringar för lånade pengar ska betalas av skattebetalarna i Tyresö. Skulden belastar nästa generation och räntekostnaderna och tillkommande driftskostnader, betyder minskat utrymme för verksamheter vi värnar.

Den kommunalpolitiska verksamheten är viktig för att möjliggöra politiskt arbete och engagemang. Men besparingar inom kommunens verksamheter måste också gälla oss politiker. Vi har alla ett ansvar och vi i miljöpartiet vill ta vårt! Därför sänker vi arvoden till oss förtroendevalda och de politiska partierna.

Vi i opposition tvingas år efter år att förhålla oss till (enligt oss) oekonomiska beslut som får avsevärda negativa effekter i det långsiktiga perspektivet. Vi ser med oro på kortsiktighet och marknadsanpassade lösningar som mer gynnar vinstdrivande företag än Tyresös invånare. För att på ett seriöst sätt beräkna samhällsekonomiska effekter, är vi övertygade om att längre tidshorisonter måste användas vid budgeteringen. För att visa att vår politik gör skillnad görs en grov uppskattning och vi räknar hem några av våra förebyggande och hälsofrämjande satsningar. På sikt uppskattas mångdubblade positiva kostnadseffekter.

Vi konstaterar att för oss som inte sitter i majoritet blir budgeten endast en markering som kommuninvånarna kan ta del av och se hur vi prioriterar. Våra omprioriteringar är marginella sett till hela budgetomslutningen. En förutsättning för att vår politik ska få genomslag är att vi ingår i en majoritet som sätter hållbar utveckling främst, inte en majoritet som har valfrihet som mått. Med ovanstående ord och följande sidor med omprioriteringar överlämnar vi vårt budgetförslag till kommunfullmäktige.

Sammantagna satsningar och besparingar med jämförelser i siffror

Miljöpartiet i Tyresö gör andra specificerade satsningar på 32,1 miljoner kr, jämfört med den borgerliga majoriteten. Vi gör andra besparingar på 33,2 miljoner kr. Vi har därmed ett större överskott på 1,1 miljoner kr, ett överskott som ska avsättas till pensionsåtagandet, en förpliktelse som 31 december 2010 var uppe i 759 miljoner kronor.

Miljöpartiet förordar lägre investeringsram som innebär lägre avskrivningskostnad och lägre räntekostnad till 5 procent. Detta påverkar driftbudgeten positivt år 2012. Syftet är att motverka ökad upplåning, då låneskulden nu är 485 miljoner kronor och förväntas öka med ytterligare 265 miljoner kronor 2012 (och ytterligare 108 mkr 2013 och 61 mkr 2014) med den borgerliga majoritetens budget.

Budget 2012 (i siffror)

Miljöpartiets förslag till förändringar jämfört med den borgerliga majoritetens förslag.

Driftbudget

Besparingar

a) Vårnadsbidraget avskaffas	- 1,9
b) Sänkt partistöd och politikerarvoden	- 2,0
c) Minskade centrala lokalkostnader	- 1,0
d) Lägre räntekostnader pga lägre investeringsvolym	- 2,5
e) Självfinansierad parkeringsövervakning och alkoholtillsyn	- 0,7
f) Minskat anslag till kommundirektörens förfogande	- 0,5
g) Minskat administrativt stöd etc till privata skolor och förskolor	- 1,0
h) Inget bidrag till enskilda vägföreningar	- 0,8
i) Minskat inköp av programvara, öppen källkodsprogram	- 0,5
j) Avskaffad vandrarhemssubvention	- 1,3
k) Minskning av köpt annons/reklam	- 0,8
l) Minskat resande och administration till följd av bilpool	- 0,5
m) Minskad belastning på socialförvaltningen	- 0,5
n) Mindre skadegörelse på kommunens egendom	- 0,3
o) Bättre efterlevnad / mer samordnad upphandling	- 3,0
p) Samordning kvalitetskontor	- 0,2
q) Lägre försörjningsstöd	- 0,5
r) KS reserv (utöver 44 mkr minskas från 26,1 till 15,1)	- 11,0
s) Stoppat arbete med internhyressystem/konkurrensutsättningspolicy	- 1,0
t) Höjda avgifter inom KS/Miljö- o samhällsbyggnadsförvaltningen	- 3,2
Totalsumma	- 33,2 Mkr

Satsningar

Kommunstyrelsen

Ansvarig för jämställdhetsarbete och genusprojekt (Central tjänst, halvårseffekt)	+ 0,5
Klimat- och miljöarbete (heltidseffekt + åtgärder)	+ 3,5
Miljökonsekvensbeskrivning av detaljplaner	+ 0,2
Fler miljöbilar och bilpool	+ /- 0
Demokratiutveckling, halvtidstjänst	+ 0,3
Ökad andel ekologisk mat	+ 0,5
Delsumma	+ 5,0 Mkr

Barn- och utbildningsnämnden

Förskolan

Höjd barnomsorgsavgift – mindre barngrupper	+ 3,0
Längre vistelsetid åt barn till arbetslösa och föräldralediga	+ 0,5
Fler högskoleutbildade pedagoger	+ 1,0

Grundskolan

Höjd skolavgift för fler lärare	+ 6,0
Stärkt skolhälsovård	+ 0,8
Höjning av sociodemografisk ersättning	+ 0,9
Kultur i skolan till barn som ej omfattas av statliga satsningen	+ 0,2
Höjda lärarlöner	+ 2,0

Fritidshem

Ökad personaltäthet	+ 2,0
---------------------	-------

Fritidsgårdar

Fritidsgårdar i alla kommundelar	+ 1,0
Hälso pedagogik och hälsofrämjande verksamhet	+ 1,0

Delsumma + 18,4 Mkr

Socialnämnden

Omsorg om äldre och funktionsnedsatta (Ökad personaltäthet, vikariepool)	+ 1,2
Återställa taxorna innan höjningen våren 2011	+ 1,5
Hälsofrämjande aktiviteter	+ 0,5
Ökade förebyggande insatser för barn och ungdomar i riskzonen	+ 1,5
Drogförebyggande verksamhet (Smart Ungdom)	+ 0,2
Återställ taxan till familjerådgivning	+ 0,07

Delsumma + 5,0 Mkr

Kultur- och fritidsnämnden

Söndagsöppet på huvudbiblioteket i Tyresö centrum	+ 0,25
Förstärkning på kulturskolan	+ 1,25
Ökat föreningsstöd	+ 0,2
Sänkta avgifter kulturskolan	+ 0,45
Återställ avgiften på fritidsklubbarna	+ 0,17
Utökad tjänst på Naturskolan	+ 0,4

Delsumma + 2,7 Mkr

Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden

Fler sommarjobb/praktik

+ 0,8

Ökad tillgänglighet till skolhälsovård

+ 0,2

Delsumma**+ 1,0 Mkr****Totalsumma****+ 32,1 Mkr**

Miljöpartiet de Gröna yrkar att kommunfullmäktige beslutar om:

att fastställa utdebiteringen för 2012 till 19,48 per skattekrona

att miljöpartiets vision för Tyresö 2030 ska ligga till grund för Tyresö kommuns verksamhet

att fastställa miljöpartiets förslag till kommungemensamma mål och uppdrag, samt mål inom olika verksamhetsområden för 2012-2014

att fastställa miljöpartiets förslag till driftbudget

att den höjda barnomsorgspengen ska gå till färre barn i grupperna

att den höjda skolpengen ska gå till fler lärare

att utveckla fritidsgårdsverksamheten i varje kommundel

att öka anslagen med 2 miljoner kr till fritidshemmen

att förstärka Kulturskolans budget med 1,2 miljoner kronor

att sänka politiska arvoden med 2 miljoner kr

att två gånger om året genomföra ungdomsfullmäktige i Tyresö kommun

att öka förebyggande insatser för barn och ungdomar i riskzonen med +1,5 miljoner kronor

att öka stödet till drogförebyggande verksamhet (föreningen Smart Ungdom)

att återställa avgiften till fritidsklubbarna

att satsa ytterligare 3,9 miljoner kr på miljö- och klimatåtgärder, bl a en heltidstjänst på klimatområdet

att öka andelen ekologiska produkter och klara nationella mål på 30 % till 2012

att införa genusbudgetering i Tyresö kommun för att säkerställa att skattemedlen fördelas rättvist mellan kvinnor/män och flickor/pojkar

att initiera fler hälsofrämjande och hälsopedagogiska verksamheter under 2012

att kommunfullmäktig uppdrar till kommunstyrelsen att tillsätta en parlamentarisk arbetsgrupp under 2012 tillsammans med PRO och SPF, för att utreda behoven av äldreomsorg/särskilt boende för dementa, och den långsiktiga utvecklingen under resterande delen av mandatperioden.

att återremittera investeringsbudgeten med syfte att dra ner den 50 miljoner kr

att bifalla Miljöpartiet de Grönas förslag till budget för år 2012

Kommungemensamma uppdrag

Vi ansluter oss till uppdrag 4. Miljöpartiet vill minska avgiftsutrymmet till verksamheter som omsorg och till verksamheter för barn och ungdomar, medan det inom andra områden som t ex VA-avloppsanslutning ska vara en större avgiftsfinansiering. Det pågår en omfördelning av resurser, en omvänd Robin Hood-politik som vi inte kan acceptera.

- Vi yrkar avslag på majoritetens förslag till uppdrag 1
- Vi föreslår en omformulering av uppdrag 2: Alla nämnder ska i sina verksamheter bidra till en hög trygghet i utomhusmiljön, i kommunens verksamheter, i hemmiljön och öka engagemanget hos medborgarna i det arbetet.
- Vi yrkar att uppdrag 3 formuleras enligt: Alla nämnder ska medverka till att andelen ekologiska livsmedel för måltider i kommunens verksamheter ökar så att den uppgår till minst 50 % 2014 (30 % 2012 och 40 % 2013).
- Vi yrkar avslag på att konkurrensutsätta kommunens verksamheter

Kommungemensamma mål

Ekonomiska mål

- Vi yrkar bifall till majoritetens förslag till mål 1-4.

Personalmål

- Vi yrkar bifall till målen 6 och 8-9.
- Vi yrkar avslag på mål 5, då vår syn på människan inte är enkom en ekonomisk varelse.
- Vi föreslår ett nytt mål: Engagemanget hos de kommunanställda ska öka, genom större inflytande, delaktighet, känsla om att kunna påverka sin arbetsituation, samt att man får den lön man förtjänar.
- Vi omformulerar mål 7 enligt: Nöjd medarbetarindex är lägst 70 % på alla arbetsplatser och att minst 80 % av alla anställda besvarar enkäten.
- Vi bifaller socialdemokraternas förslag om ett nytt mål: En vikariepool införs för att minska antalet anställda med osäkra tillfälliga anställningsvillkor.

Medborgarindex/Bemötande

- Vi yrkar bifall till majoritetens förslag till mål 10.

Miljöpartiet vill öka välbefinnandet hos kommuninvånarna, öka samarbetet med medborgarna och öka intresset för politiken och föreslår därför ytterligare mål.

- Vi föreslår att: Valdeltagandet ska vara minst 70 % i alla kommundelar i valet 2014.
- Vi föreslår att: Kommunpolitiken ska levandegöras med allmänhetens frågestund, öppna nämndmöten och webb-sända debatter inför fullmäktige. Nya demokrativerktyg ska utvecklas, där medborgarna ges möjlighet att delta i debatten.
- Vi föreslår att: Ett lycko-index tas fram, så att välbefinnandet kan mätas och förbättras.

Företagsklimat

- Vi yrkar avslag på majoritetens förslag till mål 11 om företagsklimat.

Om majoriteten anser att detta är ett bra mått borde målet inte vara sämre än den placering vi nu innehar, dvs 24 plats (år 2010 - 12 plats, vi har tappat i ranking). Vi ifrågasätter kraftigt några av Svenskt Näringslivs faktorer som måttet företagsklimat bygger på. Det handlar bl a om: Kommunalbeskattning 2011, Entreprenader 2009 – hur stor del av kommunens totala verksamhet som är utlagd på entreprenad i privat drift, samt Marknadsförsörjning 2010 – hur stor andel av hushållens inkomster som kommer från löneinkomster från privata företag. Vi anser att dessa faktorer är trubbiga och dessutom direkt olämpliga. Om t ex en mindre kommun har många arbetsplatser på en statlig myndighet kan den aldrig hamna i topp. Vi kan inte heller förstå att företagsklimatet skulle vara bättre för att kommunen konkurrerar ut sina verksamheter.

- Vi yrkar att mål 12 ska omformuleras till: Bildandet av s k sociala företag ska uppmuntras och stödjas.
- Vi föreslår ett nytt mål: Kommunen ska aktivt uppmuntra företagsamhet kring grön teknik.
- Vi föreslår ett nytt mål: Tyresös industriområden ska upprustas och utvecklas. Fler arbetsplatser ska möjliggöras genom mer effektiv markanvändning.

Effektivitet

- Vi yrkar bifall till majoritetens förslag till mål 13.
- Mål 14 förstår vi inte.
- Vi yrkar avslag på majoritetens förslag till mål 15.
- Vi föreslår ett nytt mål: Ligga i framkant för att minska energianvändningen maximalt, bl a genom att tillgodogöra sig statligt investeringsstöd och att agera pilotkommun i relevanta projekt och samarbeten.

Kvalitetsgarantier

- Vi föreslår att kvalitetsgarantier som begrepp utgår och att servicegrad används istället.
- Vi bifaller garanti 1 och 2 (servicegrad 1 och 2).

Mål per verksamhetsområde

Verksamhetsområde 4 – Plan och exploatering

- Vi föreslår att omformulera mål 1 till: Vid utgången av planperioden finns ett förslag till ny översiktsplan. Förvaltningen tar fram utkast som sedan utvecklas och förankras med medborgarna.
- Vi yrkar bifall till majoritetens nya mål och socialdemokraternas mål.
- Vi föreslår ett nytt mål: Fler strandpromenader ska anläggas.
- Vi föreslår ett nytt mål: Antalet bullerutsatta bostäder ska minska.

Verksamhetsområde 5 – Gatu och park

- Vi yrkar bifall till majoritetens båda mål och tilläggs målet: Som en del av förnyelsen av Tyresö centrum ska lekplatsen i området färdigställas våren 2012.
- Vi yrkar bifall till socialdemokraternas förslag till mål.
- Vi föreslår ytterligare mål: Stärka kommunens park och grönområden för att öka upplevelsevärdena och den biologiska mångfalden.
- Vi föreslår ytterligare mål: Förbättra snöröjningen på gång- och cykelbanor.
- Vi föreslår ytterligare mål: Se över förvaltningen och eventuellt göra en resultatenheter av Gatu- och parkavdelningen. De beslutade åtgärderna ska inte vara beroende av snöomfattningen.

Verksamhetsområde 6 – Miljö och trafik

- Vi yrkar att till majoritetens förslag till mål 1 ska utgå ifrån miljöpartiets förslag till klimatstrategi.
- Vi yrkar bifall till mål 2.
- Vi föreslår ett nytt mål: Stärka naturskolan för att i högre grad informera och utbilda kommuninvånarna.
- Vi föreslår ett nytt mål: Uddby gård ska initiera en KRAV-certifiering.
- Vi föreslår ett nytt mål: Tyresö kommun ska bli en GMO-frizon.
- Vi föreslår ett nytt mål: Tyresö kommun ska bli en Fairtrade city.

Verksamhetsområde 7 – Vatten och avlopp

- Vi föreslår en omformulering av majoritetens förslag till mål 1 till: Dricksvattnet i Tyresö ska hålla god kvalitet. Tyresö kommun ska aktivt arbeta med att säkerställa dricksvattentillgången.
- Vi föreslår ett nytt mål: Finansieringsgraden av anslutning till Vatten och avlopp ska vara heltäckande.
- Vi yrkar bifall till socialdemokraternas förslag till mål: Kommunen ska anta ett mål för minskning av utsläpp från enskilda avlopp.
- Vi föreslår ett nytt mål: Dagvattnets negativa påverkan på sjösystemet och Östersjön ska minska.
- Vi föreslår ett nytt mål: Kommunen ska utreda alternativa miljöanpassade VA-lösningar i områden där det kan förbättra kvaliteten för de boende och uppnå mindre miljö- och klimatbelastning.

Verksamhetsområde 8 – Renhållning

- Vi yrkar avslag på majoritetens mål och yrkar bifall till socialdemokraternas tre mål.
- Vi föreslår ytterligare mål: Insamling av matavfall ska initieras.
- Vi föreslår ytterligare mål: Återvinningsgraden ska öka.
- Vi föreslår ytterligare mål: Utemiljön ska bli renare och trevligare.

Verksamhetsområde 9 – Fritidsanläggningar

- Vi yrkar bifall till majoritetens förslag till mål.
- Vi föreslår ytterligare mål: Investerings- och driftkostnader för kommunens fritidsanläggningar ska minskas med ca 20 % procent genom ökat samnyttjande, energieffektiviseringsåtgärder och ökat föreningsengagemang.
- Vi föreslår ett nytt mål: Säkerställa luftkvalitet och att anläggningarna håller gott skick.

Verksamhetsområde 10 – Centralkök

- Vi föreslår ett nytt mål: Centralköket ska ha avvecklats före 2014.

Verksamhetsområde 11 – Bygglovsverksamhet

- Vi yrkar bifall till majoritetens förslag till mål och till socialdemokraternas förslag.

Verksamhetsområde 12 – Arbetscentrum

- Vi yrkar bifall till socialdemokraternas förslag till mål.
- Vi föreslår ytterligare mål: Kommunen ska kontinuerligt erbjuda praktikplatser och uppmuntra företag att ta emot praktikanter.

Verksamhetsområde 13 – Vuxenutbildning

- Vi instämmer i socialdemokraternas ändringsförslag på mål 1.
- Vi yrkar bifall till majoritetens mål 2.
- Vi yrkar bifall till socialdemokraternas tilläggsförslag.
- Vi föreslår ett ytterligare mål: Möjligheten till livslångt lärande och att skola om sig i senare skeden i livet ska tillgodoses.

Verksamhetsområde 14 – Gymnasiet

- Vi yrkar bifall till förslag till majoritetens mål 1-3, med förändring på mål 1.
- Vi föreslår att omformulera mål 4 till: Tyresö gymnasium ska ha en hållbarhetsprofil, i enlighet med den linje miljöpartiet har drivit i många år.
- Vi föreslår ett nytt mål: Fler kvalificerade utbildningar ska öka möjligheten till arbete. Fordonsprogrammet utgör ett gott exempel.
- Vi yrkar bifall till socialdemokraternas tilläggsförslag.

Verksamhetsområde 15 – Fritidsverksamhet

- Vi föreslår följande mål: Jämtegrering som innebär jämt fördelade satsningar inom fritids- och kulturområdet till tjejer och killar.
- Vi föreslår följande mål: Halvera supandet och droganvändningen bland Tyresös ungdomar genom samarbete med ideella organisationer, t ex Smart Ungdom.

Verksamhetsområde 16 – Bibliotek och kultur

- Vi yrkar bifall till socialdemokraternas förslag till mål. Att biblioteket i Tyresö centrum ska hålla söndagsöppet är en central fråga för miljöpartiet som vi har drivit i flera års tid.

- Vi föreslår följande mål: Köerna till kulturskolan ska minska under perioden.
- Vi föreslår följande mål: Avgifterna på kulturskolan ska inte höjas under mandatperioden.
- Vi föreslår följande mål: Utredda lämplig lokalisering och finansiering av ett kulturhus.

Verksamhetsområde 17 – Förskola

- Vi yrkar bifall till socialdemokraternas förslag till mål.
- Vi föreslår ytterligare mål: Öka personaltätheten i stort.
- Vi föreslår ytterligare mål: Erbjudna fler pedagogiker i kommunens förskolor.
- Vi föreslår ytterligare mål: Öka uppföljning och kontroll av de privata förskolorna.
- Vi föreslår ytterligare mål: Alla förskolor i kommunal regi ska i möjligaste mån ha en köksträdgård.
- Vi föreslår ytterligare mål: Öka andelen gröna ytor i närområdet på bekostnad av hårdgjorda ytor.
- Vi föreslår ytterligare mål: Maten ska vara en del av pedagogiken. Köttkonsumtionen ska minska till förmån för fler attraktiva vegetariska rätter och mer vegetariska produkter.

Verksamhetsområde 18 – Grundskola

- Vi yrkar bifall till majoritetens förslag till mål med socialdemokraternas kompletterande mål. Gällande ersättningsystemet ska det också minska känsligheten vid (plötsliga) förändringar i elevunderlaget.
- Vi föreslår ytterligare mål: En betydligt större personaltäthet på fritidshemmen jämfört med idag, där en pedagogisk verksamhet är möjlig och personalen mår bra.
- Vi föreslår ytterligare mål: Skolhälsovården ska stärkas, elevernas tillgång till olika kompetenser ska säkerställas.
- Vi föreslår ytterligare mål: Öka personaltätheten i stort.
- Vi föreslår ytterligare mål: Erbjudna fler pedagogiker i kommunens skolor.
- Vi föreslår ytterligare mål: Öka uppföljning och kontroll av privata skolor.
- Vi föreslår ytterligare mål: Öka andelen gröna ytor i närområdet på bekostnad av hårdgjorda ytor.
- Vi föreslår ytterligare mål: Maten ska vara en del av pedagogiken. Köttkonsumtionen ska minska till förmån för fler attraktiva vegetariska rätter och mer vegetariska produkter.

Verksamhetsområde 19 – Särskola

- Vi yrkar bifall till majoritetens förslag till mål.
- Vi föreslår ytterligare mål: Öka andelen gröna ytor i närområdet på bekostnad av hårdgjorda ytor.
- Vi föreslår ytterligare mål: Köttkonsumtionen ska minska till förmån för fler attraktiva vegetariska rätter och mer vegetariska produkter.

Verksamhetsområde 20 – Fritidsgårdar

- Vi yrkar avslag på majoritetens förslag till mål 1. Målambitionerna borde vara att få till en bra verksamhet och inte vem som ska driva verksamheten.
- Vi föreslår följande mål: Inrätta fritidsgårdar i alla kommundelar.
- Vi föreslår följande mål: Fritidsklubbar ska ha låga avgifter som täcker matkostnad och en symbolisk avgift som inte utestänger något barn pga familjens ekonomi.
- Vi yrkar bifall till socialdemokraternas förslag till mål: Fritidsgårdsverksamheten ska erbjuda mer gruppverksamhet med målet att skapa och stödja självorganisering.

Verksamhetsområde 21 – Individ och familjeomsorg

- Vi yrkar bifall till majoritetens förslag till mål med socialdemokraternas kompletterande mål.
- Vi föreslår ytterligare mål: Minska antalet barn och ungdomar som far illa i hemmet, med mer tidiga insatser i samarbete med förskola, skola, barnavårdscentral mm.
- Vi föreslår ytterligare mål: Policy för ”tak över huvud-garanti” tas fram.

Verksamhetsområde 22 – Äldreomsorg

- Vi yrkar bifall till majoritetens förslag till mål.
- Vi föreslår ytterligare mål: Valfrihet, äldre som vill bo kvar hemma ska i möjligaste mån få göra det och de som vill flytta till äldre/trygghets/serviceboenden ska i möjligaste mån få göra det.
- Vi föreslår ytterligare mål: Tekniska hjälpmedel är bra verktyg, men de äldres behov ska styra, inte avgiftsuttaget.
- Vi föreslår ytterligare mål: En framtagen plan som tillgodoser behovet i ett långsiktigt perspektiv som arbetats fram tillsammans med PRO och SPF.
- Vi föreslår ytterligare mål: Specialiserade boenden med husdjur, inriktning på kultur, språk och sexuell läggning.
- Vi föreslår ytterligare mål: Alla ska kunna komma ut varje dag.
- Vi föreslår ytterligare mål: Fler hälsofrämjande mötesplatser för samvaro – för utövande och upplevelse av kultur och fysisk aktivitet.
- Vi yrkar bifall till socialdemokraternas kompletterande mål: Platser i särskilt boende ska tillföras som motsvarar behovet.
- Vi yrkar bifall till socialdemokraternas kompletterande mål: Följa upp och utvärdera effekten av eventuellt höjda avgifter/taxor för service och omsorg.

Verksamhetsområde 23 – Omsorg om personer med funktionsnedsättning

- Vi yrkar bifall till majoritetens förslag till mål, men vi ser det mer som en beskrivning än som ett mål.
- Vi föreslår ytterligare mål: Tekniska hjälpmedel är bra verktyg, men behovet ska styra, inte avgiftsuttaget.
- Vi föreslår ytterligare mål: Alla ska kunna komma ut varje dag.

- Vi föreslår ytterligare mål: Fler hälsofrämjande mötesplatser för samvaro – för utövande och upplevelse av kultur och fysisk aktivitet.
- Vi yrkar bifall till socialdemokraternas kompletterande mål: Följa upp och utvärdera effekten av eventuellt höjda avgifter/taxor för service och omsorg.

Tyresö Bostäder

- Vi yrkar bifall till majoritetens förslag till mål och socialdemokraternas kompletterande förslag till mål. Vi har lyft frågorna om studentbostäder och kollektivboende, även byggande av lågenergihus.
- Vi föreslår ytterligare mål: Individuell mätning av vattenanvändning.
- Vi föreslår ytterligare mål: Mer miljö- och klimatanpassat byggande.
- Vi föreslår ytterligare mål: Befintliga fastigheter förses med gröna tak, där så är möjligt och med småskalig produktion av el och värme.
- Vi föreslår ytterligare mål: Öka andelen gröna ytor i närområdet på bekostnad av hårdgjorda ytor.

Investeringsprogram

Miljöpartiet anser att vi måste hålla igen med investeringar, dels för att klara driften av kärnverksamheterna och dels för att inte använda upp kommande generationers resurser. Investeringarna planeras till 393,5 miljoner kr 2011, 312,0 mkr 2012, 166,6 mkr 2013, samt 103,7 mkr 2014. Tyresö kommun kommer att öka upplåningen, få ökade kapitalkostnader och driftkostnader av föreslagna investeringar. Miljöpartiet ser det som nödvändigt att återremittera förslaget med ambitionen att minska investeringsprogrammet med 50 mkr 2012, 50 mkr 2013, samt 50 mkr 2014.

- Återremittera investeringsprogrammet